

Dubblerat våld är priset för att vi lämnat de unga i sticket

Det menar **Sören Sanz** som är en av talarna under den nationella konferensen **"Tryggare kan ingen vara"** i Luleå den 16 – 17 mars.

Sören Sanz är en av drivkrafterna bakom Antivåldsguppen i Stockholm, vårdchef/flygplatschef på Södersjukhuset och ordförande i Riksorganisationen för anhöriga till våldsdödade - RAV. Sveket, enligt Sanz, skedde när samhället för 20 år sedan lade ner ungdomsgårdar och andra verksamheter där ungdomar fick möta vuxna. När unga lever avskilda från vuxna så skapar de egna regler och värderingar som vuxenvärlden inte har någon insyn i. Resultatet, enligt Sanz, är att vi haft en fördubbling av antalet mord och dödsmissfallsfall de senaste tio åren.

Enligt Brottsförebyggande rådets preliminära statistik ökade anmälda våldsbrott mot barn under 18 år med 11 procent till cirka 19 000 brott bara under förra året.

– Allt handlar om pengar när besluten fattas men även om man bara tittar på kronor och ören så är det en kortsiktig kostnad men långsiktig investering för samhället att engagera sig i ungdomarnas liv, menar Sören Sanz.

Antivåldsguppen har tagit fasta på att de unga våldsbrottslingarna sällan ser konsekvenserna av sina handlingar. Förövaren ser inte blodet, hjärnskadorna och det lidande som är vardag för personal i ambulanser och på akutmottagningar. Genom "konsekvensprogrammet" får våldsdömda ungdomar en inblick i vad de ställer till med. Som en del i programmet besöker de akutmottagningar och pratar med dem som tar hand om offren. Antivåldsguppen har också gjort en film som visar våldets konsekvenser. Syftet är att förebygga våld samtidigt som det är ett sätt att få vårdpersonal att hitta mening i allt det meningslösa de dagligen konfronteras med.

Det vanligaste offret för gatuvåld är en pojke mellan 15 – 24 år som skadas utomhus på offentlig plats natten mot lördag och söndag mellan klockan 23.00 – 04.00. Allt fler (59 %) blir dessutom attackerade av fler än en gärningsman samtidigt som tillhyggen och vapen använts allt oftare. Skadorna har därför blivit fler och grövre. Skador av trubbigt våld som sparkar har ökat dramatiskt från 7 % år 2000 till 49 % år 2008. Våldet verkar också ha spritt sig till flickorna. Av de flickor som vårdas efter gatuvåld har 97 procent attackerats av andra flickor. Anmärkningsvärt är att alla dessa offer var påverkade av alkohol.

De allra flesta våldsoffer har skador i huvudet och ansiktet. Skador i hjärnan ger de mest handikappande konsekvenserna samtidigt som ansiktets ben är både sköra och svåra att operera, vilket ofta leder till svåra men för offret. Förlamningar, talsvårigheter, epilepsi, synskador, balanssvårigheter och koncentrationssvårigheter är några av symtomen vid skador på hjärnan. En kind eller käke kan inte gipsas, allt måste fixeras genom operationer, och även när operationerna lyckas återstår oftast kosmetiska handikapp. En konsekvens som inte syns men som drabbar alla offer är slaget mot den egna självtilliten och det ger alla livskvalitetsnedsättande symptom.

Sören Sanz är nu aktuell genom boken "Maktlekar" som handlar om hur makt och status byggs upp genom lek. Många lekar går nu ut på att förloraren utsätts för smärta eller förnedring, exempelvis "Suddgummibögen", som är en tävling i vem som kan gnugga längst med ett suddgummi mot handen. Den som ger upp först blir "bögg" i alla fall om blodet som sipprar fram är mörkt. Är blodet klarrött kan förloraren klara sig från förnedringen. Många lekar går ut på att andra har rätt att slå förloraren, exempelvis "Olli" som går ut på att alla slår på en vägg och missar någon så får de andra istället under 15 sekunder slå den som missat. En mycket farlig lek som Sanz noterat handlar om att täppa till blodtillförseln till hjärnan genom struptag och den som då klarar sig längst utan att svimma vinner.

"Tryggare kan ingen vara" har fokus på våld, brott och droger. Konferensen vänder sig till en nationell publik och är en uppföljning på ett internationellt expertmöte på temat "Alkohol och hälsa" som arrangerades av Socialdepartementet i samarbete med Europeiska Kommissionen i september förra året.

Denna pressinformation är en del i en serie material som publiceras i samband med konferensen.

"Tryggare kan ingen vara" arrangeras av Polisen i Norrbotten, Norrbottens läns landsting, Länsstyrelsen i Norrbotten och Kommunförbundet Norrbotten.

Läs om konferensen: www.trygghetskonferensen.nu

För mer information, kontakta:

Jessica Sandqvist
Länsstyrelsen i Norrbotten
Telefon: 070-3644697
E-post: Jessica.Sandqvist@lansstyrelsen.se

Kjell-Åke Halldén
Kommunförbundet Norrbotten
Telefon: 070-6661774
E-post: kahn@bd.komforb.se